

Utlåtande 2005: RVIII (Dnr 307-4519/2004)

Sotningsfrister fr o m 15 mars 2005

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta följande

1. Förslag till sotningsfrister antas att gälla fr o m 15 mars 2005.
2. Protokollet i detta ärende förklaras omedelbart justerat.

Föredragande borgarrådet Viviann Gunnarsson anför följande.

Ärendet

Enligt den nya lagen om skydd mot olyckor (SFS 2003:778) som trädde i kraft vid årsskiftet 2004 ansvarar kommunen för att rengöring (sotning) sker av de fasta förbränningsanordningar med tillhörande rökkanaler, som inte uteslutande eldas med gas. Detsamma gäller imkanaler i restauranger, storkök och därmed jämförbara utrymmen. Rengöringen av eldstäder och imkanaler ska ske med vissa intervall som ska föreskrivas av kommunen. Till stöd för kommunernas bedömning av tidsintervallen har räddningsverket givit ut ett allmänt råd (SRVFS 2004:5).

Sotningsfristerna varierar mellan 6 gånger per år och en gång vart fjärde år beroende på bränsletyp, frekvens på eldningen och typ av anläggning.

Ärendets beredning

Brand- och räddningsnämnden beslutade vid sammanträde 4 november 2004 att föreslå kommunfullmäktige att anta förslag till sotningsfrister.

Ärendet har därefter remitterats till stadsledningskontoret, som tillstyrker förslaget. Bland annat anför stadsledningskontoret att det är positivt att för-

slaget i fler avseenden medför längre frister, vilket medför lägre kostnader för sotning och rengöring för fastighetsägare och verksamhetsutövare.

Mina synpunkter

I bedömningen av hur långa sotningsfrister bör vara för olika typer av installationer finns i huvudsak två krav som kan ställas mot varandra. Det viktigaste måste vara att minimera risker för bränder och störningar för omgivningen. Samtidigt ska fastighetsägare och verksamhetsutövare inte utsättas för onödigt ekonomiskt betungande krav på rengöring. Efter påpekande från Skortstensfejarmästares Riksförbund föreslår jag för tydlighetens skull att ”bör” byts ut mot ”ska” i *bilaga*.

Förslaget i sin helhet är likalydande med de föreskrifter och allmänna råd som kommer från räddningsverket. Troligtvis kommer fristerna på sikt att bli allt mer individualiserade och längre i takt med att verksamheters brandskyddsredogörelser börjar behandla bland annat dessa frågor.

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Kommunstyrelsen delar borgarrådsberedningens uppfattning och föreslår kommunfullmäktige besluta följande

1. Förslag till sotningsfrister antas att gälla fr o m 15 mars 2005.
2. Protokollet i detta ärende förklaras omedelbart justerat.

Stockholm den

På kommunstyrelsens vägnar:
ANNIKA BILLSTRÖM

Viviann Gunnarsson

Anette Otteborn

ÄRENDET

Enligt lagen om skydd mot olyckor, som började gälla i januari 2004, ska kommunen i brandförebyggande syfte ansvara för att rengöring (sotning) sker av fasta förbränningsanordningar med tillhörande röckanal, såvida de inte uteslutande eldas med gas då rengöringskrav inte föreligger. Rengöringskravet gäller även för imkanaler i restauranger, storkök och därmed jämförbara utrymmen. Imkanaler i bostadskök är undantagna från rengöring (sotning) i den nya lagen.

Kommuner kan välja att utföra sotningen i egen regi eller överlåta på en eller flera entreprenörer att ombesörja verksamheten genom avtalsförfarande. Stockholms stad har avtalat med entreprenörer att sköta verksamheten.

Reglerna för rengöring (sotning) återfinns i lagen (2003:778) och förordningen (2003:789) om skydd mot olyckor. Därutöver har Statens räddningsverk utfärdat föreskrifter (SRVFS 2003:11) om rengöring (sotning) och ett allmänt råd med kommentarer (SRVFS 2004:5) om rengöring (sotning).

Brand- och räddningsnämnden beslutade vid sammanträde 4 november 2004 att föreslå kommunfullmäktige att anta förslag till sotningsfrister att gälla fr.o.m. 2005-01-01.

Brandförsvarets tjänsteutlåtande daterat 8 oktober 2004 har i huvudsak följande lydelse.

Bakgrund

Lagen om skydd mot olyckor började gälla vid årsskiftet 2004. Reglerna för rengöring (sotning) återfinns i lagen (2003:778) och förordningen (2003:789) om skydd mot olyckor. Därutöver har Statens räddningsverk utfärdat föreskrifter (SRVFS 2003:11) om rengöring (sotning) och ett allmänt råd med kommentarer (SRVFS 2004:5) om rengöring (sotning). Enligt 3 kap 4 § i lagen ska kommunen i brandförebyggande syfte ansvara för att rengöring (sotning) sker av fasta förbränningsanordningar med tillhörande röckanal, som inte uteslutande eldas med gas. Detsamma gäller för imkanaler i restauranger, storkök och därmed jämförbara utrymmen.

Imkanaler i bostadskök är undantagna från rengöring (sotning) i den nya lagstiftningen.

Sotningsfristerna varierar mellan 6 gånger per år och en gång vart fjärde år beroende på bränsletyp, frekvens på eldningen och typ av anläggning.

För att kunna anpassa sotningsfristerna till de eventuella förändringar som sker med förbränningsanordningarna och de bränsleslag som används ska ägare av förbrän-

ningsanordning anmäla förändringarna till den som utför sotningen för stadens räkning.

REMISSER

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret, där det beretts av finansavdelningen.

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat 4 januari 2005 har i huvudsak följande lydelse.

Ärendets beredning

Brand- och räddningsnämnden beslutade vid sammanträde 4 november 2004 att föreslå kommunfullmäktige att anta förslag till sotningsfrister att gälla fr.o.m. 2005-01-01.

Ärendet har därefter remitterats till stadsledningskontoret, där det beretts av finansavdelningen.

Bakgrund

Enligt lagen om skydd mot olyckor, som började gälla i januari 2004, ska kommunen i brandförebyggande syfte ansvara för att rengöring (sotning) sker av fasta förbränningsanordningar med tillhörande rökkanal, såvida de inte uteslutande eldas med gas då rengöringskrav inte föreligger. Rengöringskravet gäller även för imkanaler i restauranger, storkök och därmed jämförbara utrymmen. Imkanaler i bostadskök är undantagna från rengöring (sotning) i den nya lagen.

Kommuner kan välja att utföra sotningen i egen regi eller överlåta på en eller flera entreprenörer att ombesörja verksamheten genom avtalsförfarande. Stockholms stad har avtalat med entreprenörer att sköta verksamheten.

Reglerna för rengöring (sotning) återfinns i lagen (2003:778) och förordningen (2003:789) om skydd mot olyckor. Därutöver har Statens räddningsverk utfärdat föreskrifter (SRVFS 2003:11) om rengöring (sotning) och ett allmänt råd med kommentarer (SRVFS 2004:5) om rengöring (sotning).

Brand och räddningsnämndens förslag

Enligt brand och räddningsnämndens förslag, som i sin helhet är likadant som räddningsverkets, varierar sotningsfristerna mellan 6 gånger per år och en gång vart fjärde år beroende på bränsletyp, frekvens på eldningen och typ av anläggning. De nya fristerna medger i vissa fall längre mellanrum mellan rengöringstillfällen jämfört med de gamla fristerna och i vissa fall oförändrade frister.

För att kunna anpassa sotningsfristerna till de eventuella förändringar som sker med förbränningsanordningarna och de bränsleslag som används ska ägare av förbränningsanordning anmäla förändringarna till den som utför sotningen för stadens räkning.

Nedan ges exempel utifrån nämndens förslag på sotningsfrister för olika typer av installationer:

- ? Pannor för värme, varmvatten, varmluft och ånga; om dessa eldas med *fasta bränslen* och är av konventionell typ bör rengöring utföras 3 ggr/år mot tidigare 6 ggr/år.
- ? Pannor för värme, varmvatten, varmluft och ånga; om dessa eldas med *lätt eldningsolja* eller från sotbildningssynpunkt liknande bränsle och pannans märkeffekt uppgår till högst 60 kW, är rengöringsfristen 2 år, mot tidigare 1 år.
- ? Imkanaler i restauranger eller andra större kök, om imkanalen betjänar ett kök där matlagning sker i större omfattning än för enkelt hushåll bör rengöring utföras 3 ggr/år vilket är oförändrat jämfört med tidigare.

Stadsledningskontorets synpunkter

I bedömningen av hur långa sotningsfrister bör vara för olika typer av installationer ser stadsledningskontoret åtminstone två krav som skall ställas mot varandra. Fastighetsägare och verksamhetsutövare ska inte utsättas för onödiga störningar och ekonomiskt betungande krav på rengöring samtidigt som alltför långa sotningsfrister kan medföra ökade risker i form av bränder och störningar för omgivningen.

Stadsledningskontoret konstaterar också att nämndens förslag i sin helhet, i likhet med flertalet svenska kommuner, är likalydande med de föreskrifter och allmänna råd som kommer från räddningsverket. Stadsledningskontoret konstaterar vidare att det är troligt att fristerna på sikt kommer att bli allt mer individualiserade och sannolikt längre i takt med att verksamhetens brandskyddsredogörelser börjar behandla bland annat dessa frågor.

Stadsledningskontoret anser att det är positivt att nämndens förslag i flera avseenden medför längre frister, vilket medför lägre kostnader för sotning och rengöring för fastighetsägare och verksamhetsutövare.

Stadsledningskontoret tillstyrker brand- och räddningsnämndens förslag.

Sotningsfrister i Stockholm 2005-01-01

Följande sotningsfrister (längsta tid mellan sotning) används i denna föreskrift:

Frist	Anmärkning
6 ggr/år	Tiden mellan två sotningar bör fördelas jämt över året.
3 ggr/år	Tiden mellan två sotningstillfällen bör anpassas till föreliggande energibehov, varför längre intervall normalt bör tillämpas under perioden maj-augusti än för övriga delar av året.
2 ggr/år	Tiden mellan två sotningstillfällen bör anpassas till föreliggande energibehov, varför längre intervall normalt bör tillämpas under perioden maj-augusti än för övriga delar av året.
1 år	
2 år	
4 år	

Värme-, varmvatten-, varmlufts- och ångpannor

Om eldning sker med fasta bränslen ~~bör~~ skall sotning göras enligt följande:

Frist	Anmärkning
3 ggr/år	Konventionella pannor.
2ggr/år	Panna med keramisk inklädnad i förbränningskammaren eller motsvarande konstruktion för, från brandskyddssynpunkt, effektiv förbränning av bränslet och är ansluten till ackumulatortank eller motsvarande anordning.
1 år	Eldning sker med träpellets eller annat, från sotningssynpunkt motsvarande bränsle, och eldningsapparaten är speciellt konstruerad för, från brandskyddssynpunkt, effektiv förbränning av bränslet.

Om eldning sker med flytande bränslen ~~bör~~ skall sotning göras enligt följande:

Frist	Anmärkning
3 ggr/år	Om eldning sker med tung eldningsolja eller annat, från sotbildnings-synpunkt, motsvarande bränsle.
1 år	Om eldning sker med lätt eldningsolja eller annat, från sotbildnings-synpunkt, motsvarande bränsle och pannans märkeffekt överstiger 60 kW.
2 år	Om eldning sker med lätt eldningsolja eller annat, från sotbildnings-synpunkt, motsvarande bränsle och pannans märkeffekt uppgår till högst 60 kW.

Oavsett använt bränsleslag bör sotning utföras med fristen fyra år (H) när pannan ingår i en värmecentral som står under kontinuerlig övervakning av kvalificerad driftledare.

Kökspisar, ugnar och andra jämförbara förbränningsanordningar

Om eldning sker i större omfattning än för enskilt hushålls behov ~~bör~~ skall sotning göras enligt följande:

Frist	Anmärkning
6 ggr/år	Eldning sker med fasta bränslen, tung eldningsolja eller annat, från sotningssynpunkt, motsvarande bränsle.
1 år	Eldning sker med lätt eldningsolja eller annat, från sotningssynpunkt, motsvarande bränsle.

Om eldning sker för enskilt hushållsbehov bör sotningsfrister för lokaleldstäder tillämpas.

Lokaleldstäder

Om eldning sker i lokaleldstäder ~~bör~~ skall sotning göras enligt följande:

Frist	Anmärkning
1 år	Eldstaden utgör den primära källan för uppvärmning av det utrymme där eldstaden är uppställd eller för matlagning.
4 år	Eldstaden utgör inte den primära källan för uppvärmning av det utrymme där eldstaden är uppställd eller för matlagning.
4 år	Eldstaden är belägen i ett fritidshus.

Imkanaler i restauranger eller andra större kök

Sotning ~~bör~~ skall göras enligt följande:

Frist	Anmärkning
3 ggr/år	Imkanalen betjänar ett kök där matlagning sker i större omfattning än för enskilt hushålls behov.
1 år	Imkanalen betjänar ett kök för endast uppvärmning av mat eller motsvarande verksamhet.

Undantag för värmepannor, kökspisar, andra jämförbara förbränningsanordningar, eldstäder och imkanaler:

Har ett kök eller motsvarande utrymme inte använts för matlagning, eller har eldning inte skett efter senaste sotningen behöver ny sotning inte göras. Vid bestämmande av nästa sotningstillfälle ska sotning anses gjord enligt gällande sotningsfrister.

Förändrade förutsättningar:

Anmälan om byte av förbränningsanordning eller byte av bränsleslag till eller ändrad nyttjandegrad av förbränningsanordning ska göras till den som utför sotningen för staden räkning.